

**REGIONAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG
TE AMSTERDAM**

Het College heeft het volgende overwogen en beslist omtrent de op 5 oktober 2007 binnengekomen klacht van:

A,
wonende te B,
klager,

tegen

C,
apotheker,
wonende en werkzaam te B,
verweerder.

1. Het verloop van de procedure.

Het college heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift met de bijlagen;
- het antwoord met de bijlage;
- de repliek;
- de dupliek;
- de correspondentie betreffende het vooronderzoek;
- de brief met bijlagen van (de gemachtigde van) verweerder, binnengekomen op 22 juli 2008;
- de brief van (de gemachtigde van) klager, binnengekomen op 13 augustus 2008;
- de op verzoek van het college door mr. J.C.C. Leemans, jurist, verbonden aan de DAS Rechtsbijstand te Amsterdam, verstrekte documentatie, namens verweerder, overgelegd ter terechtzitting.

Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de hun geboden mogelijkheid in het kader van het vooronderzoek mondeling te worden gehoord.

07/302Ap

Klager heeft –evenals twee andere klagers- bij het college gelijktijdig een klacht ingediend tegen verweerder en tegen de huisarts.

De klacht is ter openbare terechtzitting van 19 augustus 2008 op de voet van artikel 57 lid 1 Wet BIG gezamenlijk behandeld met de klachten van bedoelde twee andere klagers tegen verweerder en tegen de huisarts, welke klachtzaken zijn geregistreerd onder de nummers 07/304Ap, 07/306Ap en 07/301, 07/303 en 07/305.

Partijen waren aanwezig. Klager werd bijgestaan door mr. H.M. Furstner, bedrijfsjurist, verbonden aan omroepvereniging D, Juridische Zaken, en verweerder door mr. Leemans voornoemd.

2. De feiten.

Op grond van de stukken en hetgeen ter terechtzitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan:

Verweerder is als apotheker verbonden aan E te B, verder te noemen: de apotheek.

Klager is als eindredacteur werkzaam bij de omroepvereniging D te F.

In het kader van het televisieprogramma "G" had klager tezamen met zijn collega's en mede-klagers, de presentator H en de cameraman I, als plan opgevat een paraboolvlucht te maken in het Kennedy Space Center in Florida (VS). Tijdens deze paraboolvlucht wordt gewichtloosheid (The Zero-G Experience) gesimuleerd.

Op 6 juli 2007 heeft klager bij het kantoor van J in K (VS) een vlucht geboekt voor 11 augustus 2007. Ter voorkoming van misselijkheid ten gevolge van de bij de vlucht te verwachten reisziekte werd vanuit de VS geadviseerd een recept voor SCC medicatie uit te laten schrijven: verder: VS-advies te noemen. Op dit bij de boeking aan klager verstrekte formulier (overgelegd als bijlage bij het antwoord in de zaak tegen de huisarts) staat over de samenstelling en de dosering van deze medicatie genoteerd:

" Combination Capsule

- Scopolamine .4 mg
- Caffeine 200 mg"
- Chlorpheniramine 8 mg

07/302Ap

Sig: Take one capsule 1 hour prior to weightless flight, may repeat in 6-8 hours.
Disp: 2 capsules"

Omstreeks half juli 2007 heeft klager de huisarts, die waarnam voor klagers eigen huisarts, gebeld met het verzoek een recept voor SCC medicatie uit te schrijven. Tijdens dit gesprek heeft klager de samenstelling van deze medicatie zoals beschreven op het VS-advies voorgelezen. Omdat de huisarts de samenstelling niet kende, adviseerde hij klager daarover contact op te nemen met de apotheek. Na dit telefoongesprek heeft klager de apotheek gebeld met de vraag of de SCC medicatie bereid kon worden, hetgeen door de assistente werd bevestigd. De assistente meldde telefonisch aan de huisarts dat hij het recept kon uitschrijven.

Op 25 juli 2007 bezocht klager vervolgens het spreekuur van de huisarts. Klager heeft toen het VS-advies aan de huisarts laten zien. Naar aanleiding daarvan heeft de huisarts de grondstoffen van de SCC medicatie –met name voor de Chlorpheneramine en de Scopolamine- in het Farmacotherapeutisch Kompas opgezocht. De huisarts heeft vervolgens op naam van klager een recept uitgeschreven voor 8 capsules Scopolamine 4 mg, Caffeïne 200 mg en Chlorpheneramine 8 mg. Daarbij heeft klager de huisarts erop gewezen dat de sterkteaanduiding op het recept niet overeenstemde met de sterkteaanduiding van de Scopolamine op het VS-advies, te weten met een punt voor de 4. De huisarts heeft aan deze opmerking geen betekenis toegekend.

Klager is daarna naar de apotheek gegaan. Bij het aannemen kon de assistente het recept niet goed lezen, waarop klager haar het VS-advies heeft getoond. De assistente heeft vervolgens het recept aan verweerder voorgelegd. Na dit overleg werd klager gemeld dat de grondstoffen besteld moesten worden en dat deze bestelling 7 á 10 dagen kon duren. Een kopie van het VS-advies werd gearhiveerd.

Op 6 augustus 2007 heeft verweerder de SCC medicatie bereid. Diezelfde dag is deze medicatie aan klager afgeleverd.

Op 11 augustus 2007 hebben klager, H en I in het Kennedy Space Center de paraboolvlucht gemaakt. Zowel klager als H en I hebben een uur voor de vlucht de voorgeschreven SCC medicatie ingenomen. Tijdens en na de vlucht hadden zij alle drie last van een droge mond, tintelingen en visusstoornissen. Tevens traden in toenemende mate angst-

stoornissen, waanbeelden en hallucinaties op, hetgeen door klager is beschreven "als een verwarrende en beangstigende koortsdroom of trip die minstens drie dagen aanhield".

Wegens aanhoudende klachten hebben klager en het programmateam op 13 augustus 2007 andere werkzaamheden voor D in de VS moeten beëindigen. Klager heeft diezelfde dag de producer van D in Nederland gebeld, die daarop telefonisch contact met verweerder heeft opgenomen. Tijdens dit gesprek bleek dat klager 4 mg in plaats van conform het VS-advies 0,4 mg Scopolamine had gebruikt. Verweerder meldde de producer klager te adviseren water te drinken en rust te nemen.

Op 14 augustus 2007 -na eerst in de VS een ziekenhuis te hebben bezocht- is klager met zijn collega's teruggevlogen naar Nederland. Op Schiphol is klager tezamen met de andere twee door de dienstdoende arts van de Airport Medical Services onderzocht. Na onderzoek noteerde deze arts als diagnose op het registratieformulier Spoedeisende Hulp, post intoxicatie stress, en adviseerde na drie dagen bij aanhoudende en/of verergering van de klachten opnieuw een arts te raadplegen.

3. Het standpunt van klager en de klacht.

Klager verwijt verweerder, zakelijk weergegeven, dat hij een dosering van 4 mg Scopolamine heeft bereid en aan klager heeft afgeleverd. Verweerder had het door de huisarts afgegeven slecht leesbare recept moeten controleren aan de hand van het VS-advies. Los daarvan had verweerder ervan op de hoogte moeten zijn dat een dosering van 4 mg Scopolamine tot een hoog gezondheidsrisico kan leiden en mogelijk levensbedreigend is. Verweerder had dan ook –ondanks dat op het recept een dosering van 4 mg Scopolamine stond genoteerd- niet moeten beginnen met de bereiding van capsules met onder andere 4 mg Scopolamine. Als gevolg van verweeders handelen heeft klager na de paraboovlucht 3 tot 5 dagen te lijden gehad onder verschijnselen zoals weergegeven onder de feiten. Klager heeft daardoor enige tijd niet en/of niet volledig zijn werkzaamheden kunnen verrichten. Hij ondervond – ten tijde van het indienen van de klacht op 2 oktober 2007 nog steeds klachten, zoals geheugen- en concentratiestoornissen. Klager meent dat verweerder heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij als apotheker jegens hem had behoren te betrachten.

4. Het standpunt van verweerder.

Verweerder heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen bestreden.

5. De overwegingen van het college.

Ter beoordeling staat of verweerder onzorgvuldig heeft gehandeld door capsules SCC medicatie met een onjuiste, want hogere dan de standaarddosering van de stof Scopolamine te bereiden en aan klager af te leveren, te weten 4 mg in plaats van 0,4 mg.

Verweerder heeft onder meer het volgende aangevoerd. Op het recept stond 4 mg als sterkteaanduiding achter een onleesbare naam. Verweerder heeft daarom twee keer tevergeefs de huisarts gebeld. Uit het aan de assistente vervolgens getoonde VS-advies kon worden afgeleid dat de onleesbare naam Scopolamine betrof. SCC medicatie is een voor Nederlandse begrippen niet-gestandaardiseerde medicatie. Het is derhalve niet gebruikelijk dat een verzoek tot bereiding wordt geaccepteerd. Omdat verweerder klager ter wille wilde zijn, heeft hij, aldus zijn verklaring ter zitting, vluchtig gekeken of de grondstof Scopolamine beschikbaar was. Vervolgens is aan klager gemeld dat deze grondstof besteld zou worden. In de tussentijd -omdat niet zeker was of de medicatie tijdig kon worden geleverd- heeft verweerder in de gangbare bronnen –Martindale, KNMP-kennisbank, Merck Index en the Pharmacological Basis of Therapeutics- gezocht naar de dosering en de toepassingsvorm van Scopolamine. Ter zitting verklaarde verweerder dat hij in deze bronnen geen maximale dosering kon vinden passend bij de orale wijze van toediening van Scopolamine. Omdat zowel het door de huisarts voorgescreven recept als het VS-advies gestandaardiseerd leek, heeft verweerder vervolgens de bereiding op basis daarvan uitgevoerd. Op het recept stond 4 mg als sterkteaanduiding, hetgeen in overeenstemming was met het VS-advies. Derhalve heeft verweerder geconcludeerd dat dit de gebruikelijke dosering was. Daarbij heeft verweerder nog opgemerkt dat de huisarts niet naar de apotheek heeft gebeld voor overleg, hetgeen bij twijfel gebruikelijk is. Ter zitting verklaarde verweerder verder dat hij bij ontvangst van het recept niet de link heeft gelegd met het eerder tussen klager en de assistente gevoerde telefoongesprek –waarover verweerder was ingelicht- naar aanleiding waarvan de huisarts was gemeld dat het recept in orde was.

In het licht van het voorgaande zal het college beoordelen of verweerder klager de zorg heeft verleend die van hem als apotheker mocht worden verwacht.

Dat verweerder met het oog op de bereiding over de onleesbare naam op het recept van de heeft geprobeerd de huisarts te bellen kan, nu klager dit betwist, niet met zekerheid worden vastgesteld. Een antwoord op die vraag kan in verband met het volgende ook achterwege blijven.

Naar het oordeel van het college is verweerder bij de bereiding van de Scopolamine er te gemakkelijk van uit gegaan dat de dosering van 4 mg op het recept van de huisarts een gebruikelijke dosering betrof. Het college kan verweerder niet volgen in zijn standpunt dat hij daarbij mocht afgaan op het recept van de huisarts en het VS-advies. Als rechtvaardiging van zijn handelen heeft verweerder tevens aangevoerd dat hij onder –door klager veroorzaakte- tijdsdruk de capsules heeft bereid en dat zowel de huisarts als klager niet hun twijfels over de sterkteaanduiding tegenover hem hebben geuit. Naar het oordeel van het college snijdt dit geen hout. Van verweerder had mogen worden verwacht –ongeacht de eigen verantwoordelijkheid van de voorschrijvende huisarts- dat hij het recept kritisch had beoordeeld. Als apotheker was dat zijn taak. Naar het oordeel van het college draagt verweerder hiervoor de eindverantwoordelijkheid. Dit geldt zeker nu het om een onbekende en ongebruikelijke grondstof ging. Hem valt te verwijten dat hij –behalve de door hem geraadpleegde bronnen- geen verder initiatief heeft ontplooid door hetzij een collega hetzij de beroepsvereniging te bellen alvorens de capsules te bereiden. Door dit na te laten en capsules te bereiden zonder voldoende gefundeerd onderzoek is verweerder naar het oordeel van het college tekortgeschoten in de zorg die hij klager had moeten verlenen. Daarbij wijst het college mede op de Nederlandse Apothekenorm (NAN) waarin is neergelegd dat de apotheek verantwoorde zorg aan de patiënt behoort te leveren. Voorts neemt het college in aanmerking dat sedert 1 juli 2007 de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) ook bedoeld is voor de apotheker. In dat verband merkt het college tenslotte ambtshalve –en los van de klacht- nog het volgende op. Op grond van hetgeen verweerder daaromtrent ter zitting heeft verklaard betwijfelt het college of verweerder bij de bereiding het aantal capsules zorgvuldig heeft gecontroleerd in relatie tot het VS-advies. Dit advies vermeldde 2 capsules, terwijl verweerder 8 capsules heeft bereid.

De conclusie van het voorgaande is dat de klacht gegrond is. Verweerder heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij ingevolge artikel 47 lid 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg jegens klager had behoren te betrachten.

De oplegging van na te melden maatregel is daarvoor passend. Aan het door verweerder aangevoerde argument dat hij klager ter wille wilde zijn kan geen doorslaggevende betekenis worden gehecht om ten gunste van verweerder anders te beslissen.

Om redenen, aan het algemeen belang ontleend, zal de beslissing zodra zij onherroepelijk is op na te melden wijze worden bekendgemaakt.

6. De beslissing.

Het Regionaal Tuchtcollege waarschuwt verweerder.

Bepaalt voorts dat de beslissing ingevolge artikel 71 van de Wet BIG geheel in de Nederlandse Staatscourant zal worden bekendgemaakt en aan de tijdschriften Medisch Contact, het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht en het Pharmaceutisch Weekblad ter bekendmaking zal worden aangeboden.

Aldus gewezen op 19 augustus 2008 door:

mr. J.S.W. Holtrop, voorzitter,

M.L. Borghouts - Niessen en D. Krom, leden-apotheker,

mr. P. Tanja, secretaris,

en in het openbaar uitgesproken ter terechtzitting van 14 oktober 2008 door de voorzitter in aanwezigheid van de secretaris.

mr. J.S.W. Holtrop, voorzitter

mr. P. Tanja, secretaris

Voor mededelingen omtrent hoger beroep zie aangehecht blad.